

ÇEVKO VAKFI DÖNGÜSEL EKONOMİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

5-6 Ekim 2017 tarihlerinde İstanbul, Şişli, Grand Cevahir Kongre Merkezi'nde T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın himayesinde ÇEVKO Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı tarafından düzenlenen DÖNGÜSEL EKONOMİ KONGRESİ'ne kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversite ve basın-yayın kuruluşlarından 263 kişi katılmıştır. Kongremizle ilgili tüm bilgi ve sunumlar, oluşturduğumuz www.cevkokongre.com adresli internet sitemizde de yer almakta olup site aktif olarak güncellenmektedir.

İlk gün gerçekleşen “AB Döngüsel Ekonomi Paketi” oturumunda, hızla artmakta olan dünya nüfusu, ürün ve hizmetlere duyulan talep karşısında dünyanın kaynaklarının kısıtlı olduğu belirtilmiştir. Geline aşamada dünyada “al-kullan-at” süreçlerini içeren doğrusal ekonomiden “sürdürülebilir üretim-sürdürülebilir tüketim-geri dönüşüm” süreçlerini içeren döngüsel ekonomiye geçiş söz konusudur. Teknolojide kullanılan kritik malzemeleri ithal etmek zorunda olan Avrupa Birliği'nin kaynak israfını önlemek ve kalkınmasını sürdürebilmek için Döngüsel Ekonomi Paketi'ni hazırladığı vurgulanmış; henüz yürürlüğe girmeyen pakette bir eylem planı ve atık yönetimiyle ilgili bir dizi yasal düzenlemenin olduğu bildirilmiştir. **AB Döngüsel Ekonomi Paketi, hammaddelerin temininden üretim süreçlerine; belediye, ambalaj, gıda, inşaat ve yıkıntı atıklarının yönetimi, depolama sahaları ve deniz çöpünden plastik, biyo-kütle, biyo-esaslı ürünler ve endüstriyel sembiyoza; atık olmaktan çıkma kriterlerinden dayanıklılık ve onarılabirlik kriterlerine; genişletilmiş üretici sorumluluğu ilkelerinden mali teşviklere kadar çok çeşitli konuları içermektedir.** Yapılan sunumlarda paketteki hedeflerin ulaşılabilirliği tartışılmış, genişletilmiş üretici sorumluluğu üzerinde durulmuş, gelecekte atık olacak malzemeleri de dikkate alacak bir veri toplama sürecine gereksinim olduğu bildirilmiştir. İspanya'da “Döngüsel Laboratuvar” başlıklı, döngüsel ekonominin ambalaj ve ambalaj atıklarıyla ilgili konuları yaşama geçirmek üzere başlatılan gerçek zamanlı bir araştırma projesi hakkında bilgi paylaşılmıştır. Ülkemizle ilgili veriler T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ambalaj Atıklarının Yönetimi Şube Müdürü tarafından

sunulmuştur. Oturumda Türkiye'nin dögüsel ekonomi konusunda farkındalığını yükselterek kendine özgü bir eylem planını kamu otoriteleri, sanayi ve ilgili tüm taraflarla birlikte oluşturması önerisinde bulunulmuştur.

İlk günün “Yeni Plastik Ekonomisi” başlıklı ikinci oturumunda günümüzün ve geleceğin önemli malzemesi olan plastiklerin kullanımının hızla yaygınlaştığı, sorumsuz kişilerce doğaya atılan plastikler sonucunda önemli çevre sorunlarının ortaya çıktığı bildirilmiş ve tüketici eğitimi ile bireysel farkındalığın geliştirilmesinin önemi üzerinde durulmuştur. Diğer yandan, **plastik ambalajların tekrar kullanımını ve geri dönüşümünü arttıracak gelişmelerin yeni plastik ekonomisinin esaslarını oluşturduğu belirtilmiştir. Plastik ambalajlarda Avrupa Birliği'nin yasal geri dönüşüm hedefi en az %22,5'tir. Mevcut plastik ambalajların temel bir yeniden tasarıma ve inovasyona tabi tutulmasıyla ağırlıkça yaklaşık %30'unun daha yeniden kullanılması veya geri dönüştürülmesi mümkün olacaktır. Plastik ambalajların en az %20'sinin ekonomik bir fırsat yaratarak tekrar kullanılabilceği bildirilmektedir. Geriye kalan %50'sinin geri dönüştürülmesi ise tasarım ve kullanım sonrası sistemler üzerinde yapılacak ortak çalışmalarla ekonomik açıdan cazip hale gelecektir.** Sanayinin önde gelen şirketleri, bu konuda çalışmalara başlamış olup oturumda ÇEVKO Vakfı üyelerinden Coca-Cola, Nestle Waters, Pınar Su ve Unilever şirketlerinin yapmakta olduğu çalışmalardan örnekler sunulmuştur.

İkinci günün “İklim Değişikliği ile Mücadelede Dögüsel Ekonominin Önemi” başlıklı ilk oturumunda, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İklim Değişikliği Dairesi Başkanı tarafından iklim değişikliğinin çağımızın ve geleceğimizin en önemli sorunları arasında yer aldığı belirtilerek dünyanın 195 ülkesinin bu sorunla baş etmek için 2015 yılında Paris Anlaşması'na taraf olduğu bildirilmiştir. Paris Anlaşması'nın insan faaliyetleri sonucunda oluşan sera gazı salımlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması yönünde hedefler içerdiği belirtilmiştir. **Dögüsel ekonomiye geçiş ve bu kapsamda sürdürülebilir üretim, sürdürülebilir tüketim ve geri dönüşümün nitelik ve niceliğinin artması, örneğin sera gazı salımlarına neden olan fosil yakıtların daha az kullanılması, önemli CO2 yutakları olan ormanlar üzerindeki baskının azaltılması yoluyla hedeflere ulaşılmasına katkı sağlayacaktır.** Oturumda T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkilisi bakanlığının imalat sanayinde dögüsel ekonomi ve iklim değişikliğine yönelik çalışmaları hakkında bilgi vermiştir. T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Yenilebilir Enerji Genel Müdürlüğü yetkilisi dögüsel

ekonomide yeni bir iş modeli olarak güneş ve rüzgar enerji santralleri kurulumunu içeren **Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) projeleri** hakkında bilgi paylaşmıştır. İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye) yetkilisi dernek çalışmaları ve endüstriyel sembiyozla ilgili yürütmekte oldukları **“Materials Marketplace” projesi** hakkında sunum yapmıştır. ÇEVKO Vakfı İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu temsilcisi, Çalışma Grubu’nun üyeleri ve misyonu hakkında bilgi verdikten sonra L’Oreal özelinde sürdürülebilir üretim kapsamında belirledikleri 2020 hedeflerini paylaşmıştır.

Program uyarınca T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşarı tarafından gerçekleştirilen günün konuşmasında döngüsel ekonominin Türkiye açısından yeni fırsatlar getirebileceği, bu nedenle ülke gündemine alınmasının ve önümüzdeki dönemde izlenmesinin önemi vurgulanmıştır. Bakanlık’ça başlatılan **“Sıfır Atık” projesi** hakkında bilgi verilmiş; bu projenin yaygınlaştırılması için tüm taraflara çağrıda bulunulmuştur.

İkinci günün **“Döngüsel Ekonomiye Geçiş için Mali Mekanizmalar”** başlıklı oturumunda ele alınan ilk konu İstanbul Bilgi Üniversitesi ve Konstanz Üniversitesi’nden iki akademisyen tarafından yürütülen ve TÜBİTAK 1001 Programı tarafından desteklenen **“Küresel İklim Değişikliği ve Emisyon Ticareti: Yeşil Ekonomi Tasarımına Önermeler” projesidir.** Bu projede firmalar, Türkiye’de, her firma için geçmiş emisyon hacminin baz alındığı, kotanın kullanım süresinin 3 yıl olduğu, firmaların istedikleri kadar alım yaptığı, kota fiyatlarındaki dalgalanmaları devletin düzenlediği bir Emisyon Ticaret Sistemi kurulması yönündeki tercihlerini ortaya koymuşlardır. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) yetkilisi **EBRD’nin dahil olduğu yeşil yatırımların %42’sinin döngüsel bir bileşen içerdiğini; en fazla döngüsel bileşenin uygulandığı sektörlerin, tarım ticareti, üretim ve hizmet sektörleri olduğunu; döngüsel projelerin 2/3’nün özel sektörde uygulandığını; EBRD’nin faaliyette bulunduğu 37 ülke içinde en fazla döngüsel yatırımın yapıldığı ülkelerin Türkiye ve Ukrayna olduğunu bildirmiştir.** **“Şişecam Geri Dönüşüm Projesi” ve “Turkish Materials Market Place” projeleri** EBRD’nin de yer aldığı örnek projeler olarak anlatılmıştır. EBRD’nin 2020 yılında iş hacminin %40’ının yeşil ekonomiye yönelik olması hedeflenmektedir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB) yetkilisinin sunumunda döngüsel iş modellerinin performansını ölçecek verilerin henüz mevcut olmaması ve döngüsel iş modellerinin yatırımcılara etkili şekilde anlatılamamasının önemli engeller

olduğu belirtilmiştir. Banka fonlaması, sermaye piyasaları, vakıflar ve STK'lar, risk sermayesi ve özel sermaye, kitle fonlaması doğrusal bankacılıktan döngüsel bankacılığa geçişte yeni iş modelleri bulunarak finansmanın çeşitlendirilmesinde önemli araçlar olarak ortaya çıkmaktadır. Politika yapıcılarının özellikle dönüşüm ekonomisine geçiş sürecinde aktif rol üstlenerek fiyatlama sisteminin oluşturulması, çevre dostu teknolojiler için talep yaratılması, destekleyici vergisel yaklaşımların geliştirilmesi, kalkınma bankalarının, sermaye fonlarının ve kurumsal yatırımcıların daha fazla rol almalarının sağlanması kamuya düşen görevler olarak dile getirilmiştir. Diğer yandan kamu desteğinin döngüsel modellerin farklı safhalarına göre şekillendirilmesi gerekmektedir. **Döngüsel modellerin çoğaldığı, geliştiği ve olgunlaştığı ileri ekonomilerde kamu müdahalesinin en aza indirilmesi; daha zor iş yapılabilir ortamlarda kamu-özel ortaklıkları kurulması; döngüsel inovasyon içeren ancak henüz test edilmemiş projeler için kamu sektörü garantisinin sağlanması; tedarik zincirinde işbirliklerini güçlendirmek için tasarlanacak finansal enstrümanların desteklenmesi; bankacılık sistemindeki döngüsel iş yatırımlarına hizmet eden finansal teknoloji ve kitle fonlaması enstrümanlarını etkileyen engellerin azaltılması önerilmiştir.**

İkinci günün "**Basın Gözüyle Döngüsel Ekonomi**" başlıklı son oturumunda basının döngüsel ekonomi konusunda kamuoyunun bilinçlendirilmesindeki önemli rolü üzerinde durulmuştur. **Medya mensuplarının döngüsel ekonomi konusundaki farkındalığının arttırılması, bu konudaki iç ve dış basında yer alan yayın ve haberlerin izlenmesi ve mesajların halkın anlayacağı şekilde basitleştirilmesinin gerektiği vurgulanmıştır.** Ekonomi Gazetecileri Derneği'nin bu konuda öncü rol üstlenebileceği belirtilmiş; iklim değişikliği ile ilgili gerçekleştirmekte olduğu etkinliklere ek olarak döngüsel ekonomi konusunu da sürekli gündemde tutacak çalışmalarda bulunması önerilmiştir.

2017 yılı içinde çevre ile ilgili en fazla haber yapan basın-yayın kuruluşlarına ÇEVKO Vakfı tarafından verilen Yeşil Nokta Basın Ödülleri ile Kongre son bulmuştur.

ÇEVKO Vakfı olarak:

-AB Döngüsel Ekonomi Paketi ile ilgili gelişmeleri yakından izleyerek paydaşlarımızla paylaşmayı sürdüreceğiz.

-Türkiye’de döngüsel ekonomi konusunda ülkemize özgü bir eylem planının kamu otoriteleri, sanayi ve ilgili tüm taraflarla birlikte oluşturulması için çalışacağız.

-İspanya’da ECO EMBES tarafından yaşama geçirilen “Döngüsel Laboratuvar” pilot projesinde ECO EMBES ile işbirliği olanağı arayarak ülkemizde bir benzerinin kurulması için çaba göstereceğiz.

-Yeni Plastik Ekonomisi’ne geçişte üye firmalarımızı destekleyecek, bu konudaki örnek çalışmalarını kamuoyu ile paylaşacağız.

-T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından başlatılan “Sıfır Atık” projesinin yaygınlaştırılması için başta Vakıf üyelerimiz olmak üzere tüm ilgili taraflarla birlikte çalışacağız.

-ÇEVKO Vakfı İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu’muz iklim değişikliği ile mücadelede döngüsel ekonominin önemini dikkate alarak çalışmalarını sürdürecektir.

-Kalkınma bankaları ve iş ortaklarımızla birlikte ambalaj atıklarının toplanması, ayrılması ve geri dönüşümü projelerinin geliştirilmesi için işbirliği olanakları arayacağız.

-Basının kamuoyunu döngüsel ekonomi konusunda bilinçlendirmesine katkıda bulunmak amacıyla Ekonomi Gazetecileri Derneği ile işbirliği yapacağız.

Saygılarımızla,
ÇEVKO Vakfı